

Силабус навчальної дисципліни
«СПЕЦІАЛЬНИЙ КЛАС. СОЛЬНИЙ СПІВ»
(академічний)

Освітній ступінь «Бакалавр»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
Освітньо-професійна програма
«СПІВ»

Рік навчання: I, II, III, IV

Семестр: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Кількість кредитів: 24

Мова викладання: українська

Керівник курсу ОК 15. «СПЕЦІАЛЬНИЙ КЛАС. СОЛЬНИЙ СПІВ»
(академічний) Анатолій Іванович Кочерга, народний артист України,
професор, завідувач кафедри «Мистецтво співу». kotschergaa@gmail.com

Викладачі дисципліни:

Матюшенко Валентина Володимирівна – заслужена артистка України,
доцентка кафедри «Мистецтво співу»; valentinaa@ukr.net

Тищенко Михайло Петрович, народний артист України, доцент кафедри
«Мистецтво співу»; budulai.misha@gmail.com

Артюхова Людмила Яківна, доктор мистецтва, викладачка кафедри
«Мистецтво співу»; milaaa.art777@gmail.com

Буймістер Марія Валеріївна, викладачка кафедри «Мистецтво співу»;
buymister.mariya@gmail.com

Губа-Плоскіна Алла Володимирівна, викладачка кафедри «Мистецтво
співу»; allaploskina29@gmail.com

Бойко Ірина Миколаївна – заслужена працівниця культури України, голова
ПЦК «Мистецтво співу», старша викладачка кафедри «Мистецтво співу»
irina_grande@ukr.net

Прореквізити і пост реквізити дисципліни

• **Прореквізити дисципліни:**

Вивчення сольного співу на рівні середньої спеціалізованої музичної освіти, або на
рівні спеціалізованої професійної освіти освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста /
фахового молодшого бакалавра зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво».

Дисципліна вивчається з 1 семестру.

Початок вивчення дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» співпадає з дисциплінами:
ОК 16. Історія вокального мистецтва.

ОК 19. Охорона та гігієна голосу.

Паралельне вивчення дисциплін:

ОК 23. Сценічна мова.

ОК 24. Майстерність актора.

• **Постреквізити дисципліни:**

ОК 25. Дипломна робота.

ОК 26. Клас вокального ансамблю (академічний).

ОК 30. Методика викладання фахових дисциплін (спів).

ОК 31. Методика і практика роботи з вокальним ансамблем.

ОК 32. Методико-виконавський аналіз педагогічного репертуару.

ОК 33. Педагогічна практика.

ОК 34. Концертно-виконавська практика.

Призначення освітнього компоненту

Дисципліна «Спеціальний клас. Сольний спів» є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «СПІВ» і належить до Циклу фахової професійної підготовки здобувачів вищої освіти. Призначення дисципліни – підготувати високопрофесійного академічного співака, який майстерно володіє голосом і прийомами вокальної техніки, що дозволяє йому успішно вирішувати поставлені художні завдання. Виховання у здобувачів високої виконавської культури, знайомство з творчістю видатних виконавців. Опанування знаннями з теоретичної основи постановки академічного голосу і методами викладання основ академічного сольного співу.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Спів», вивчення навчальної дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний) повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння голосом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності.	ПРН 1
Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.	ПРН 3
Аналізувати музичні твори з відокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.	ПРН 4
Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.	ПРН 5
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських інтерпретацій.	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12

Відповідно до освітньо-професійної програми «Спів», вивчення дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний) сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 12. Здатність працювати автономно.

ЗК 14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Загальні компетентності викладача мистецької школи (за професійним стандартом «Викладач мистецької школи»):

ЗК 1. Здатність забезпечувати індивідуальний підхід до учнів.

ЗК 4. Здатність працювати індивідуально та в команді.

ЗК 6. Здатність застосовувати у діяльності професійну термінологію.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем і концепцій.

СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язківка.

СК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Вивчення дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний) формує у здобувачів вищої освіти такі професійні компетентності (відповідно до професійного стандарту «Викладач мистецької школи»):

Трудова функція А	Професійні компетентності	Знання	Уміння та навички
А. Організація та проведення навчання	А 1. Здатність забезпечувати досягнення результатів навчання	А 1. 3 1. Предметна область	А 1. У 1. Володіти фаховими навичками в обсязі, необхідному для викладання.
		А 1. 3 3. Професійна термінологія	
	А 2. Здатність забезпечувати демонстрування учнем мистецьких досягнень.	А 2. 3 1. Принципи та методики підготовки до публічних виступів.	

Мета навчальної дисципліни - розвинути голос здобувача освіти, надати йому якостей, необхідних для професійної виконавської роботи. Виховати академічного співака – артиста-вокаліста з концертним репертуаром, високою вокально-виконавською культурою, який добре орієнтується в

питаннях вокальної техніки, а також володіє методикою постановки голосу, в змозі продемонструвати вокально-технічні прийоми і надати необхідну вокальну педагогічну допомогу учням.

Практична спрямованість

Вивчення освітнього компоненту спрямоване на майбутню професійну діяльність здобувача освіти – на комплексне формування вокаліста-виконавця (постановка академічного голосу; розвиток голосових даних, практичне засвоєння комплексу вокально-технічних навичок академічного співу, опанування репертуаром та виконавською майстерністю) та викладача мистецької школи з академічного співу (опанування методиками викладання основ сольного академічного співу; вдосконалення виконавської майстерності; виховання музичного смаку і виконавської культури), на опанування сучасними *навичками soft skills*: навичками самоорганізації; презентаційними навичками; здатністю оволодівати сучасною інформацією; навичкою використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Зміст і структура освітнього компоненту

Структура освітнього компоненту «Спеціальний клас. Сольний спів» враховує поетапне опанування здобувачами освіти необхідними знаннями і навичками сольного співу з поступовим ускладненням матеріалу і виконавських вимог. Викладання дисципліни відбувається на індивідуальних заняттях.

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Всього годин	Аудиторні індивідуальні заняття	Самостійна робота здобувача
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Академічний спів. Сучасні професійні критерії академічного співу.			
Тема 1. Призначення, мета і завдання дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний).	3	2	1
Тема 2. Програмні вимоги дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний), критерії оцінювання виступів здобувачів.	3	2	1
Тема 3. Основні професійні характеристики голосу співака.	12	8	4
Тема 4. Вокальне мистецтво як прояв художньої культури. Поняття про вокально-художній звук.	12	8	4
Тема 5. Поняття вокально-виконавської культури.	12	8	4
Тема 6. Сучасні професійні вимоги до голосу академічного співака.	14	10	4
Тема 7. Недоліки співочого голосу.	14	10	4
Разом за змістовим модулем 1:	70	48	22
Разом за модулем 1:	70	48	22
Модуль 2			
Змістовий модуль 2. Продовження роботи над виробленням вірних співацьких навичок.			
Тема 8. Академічний спів і прикриття звуку.	15	10	5
Тема 9. Звукоутворення. Атака звуку, види атаки звуку.	17	12	5
Тема 10. Звуковедення. Способи звуковедення. Кантілена як основний вид звуковедення у співі.	17	12	5

Тема 11. Співацьке дихання та опора.	15	10	5
Тема 12. Недоліки співацького дихання.	15	10	5
Тема 13. Резонування у співі.	15	10	5
Разом за змістовим модулем 2:	94	64	30
Разом за модулем 2:	94	64	30
Модуль 3			
Змістовий модуль 3. Поєднання художніх і технічних завдань вокалістів.			
Тема 14. Етапи роботи над вокальним твором.	12	8	4
Тема 15. Поєднання слова і музики у вокальному мистецтві.	12	8	4
Тема 16. Елементи музичної побудови.	14	10	4
Тема 17. Правила взяття дихання при виконанні вокальних творів.	14	10	4
Тема 18. Музичні засоби художньої виразності.	16	12	4
Тема 19. Динамічні нюанси як засоби виразності.	12	8	4
Тема 20. Темп і агогіка як засоби виразності.	12	8	4
Разом за змістовим модулем 3:	92	64	28
Разом за модулем 3:	92	64	28
Модуль 4			
Змістовий модуль 4. Мелізматика та імпровізація у вокальному мистецтві.			
Тема 21. Історично-культурна обумовленість збагачення мелодій вокальних творів прикрасами.	12	8	4
Тема 22. Мелізматика як відбиття художнього стилю.	12	8	4
Тема 23. Форшлаг у вокальній музиці.	10	6	4
Тема 24. Мордент у вокальній музиці.	14	10	4
Тема 25. Группетто у вокальній музиці.	14	10	4
Тема 26. Трель у вокальній музиці.	14	10	4
Тема 27. Вокальна імпровізація.	16	12	4
Разом за змістовим модулем 4:	92	64	28
Разом за модулем 4:	92	64	28
Модуль 5			
Змістовий модуль 5. Вокальна техніка та її елементи.			
Тема 28. Елементи вокальної техніки як складові музичної мови.	12	8	4
Тема 29. Гами (мажорні, мінорні).	14	10	4
Тема 30. Хроматична гама.	14	10	4
Тема 31. Арпеджіо мажорні.	12	8	4
Тема 32. Арпеджіо мінорні.	12	8	4

Тема 33. Пасажі.	14	10	4
Тема 34. Філірування звуку.	14	10	4
Разом за змістовим модулем 5:	92	64	28
Разом за модулем 5:	92	64	28
Модуль 6			
Змістовий модуль 6. Художність виконання вокальної музики.			
Тема 35. Художнє прочитання музичного і літературного тексту вокалістом.	15	10	5
Тема 36. Стил ь вокального твору та стил ьові особливості виконання.	17	12	5
Тема 37. Виконавський стил ь bel canto.	17	12	5
Тема 38. Особливості стилістики старовинної музики.	15	10	5
Тема 39. Основні стилістичні риси музики класицизму.	15	10	5
Тема 40. Основні стилістичні риси музики романтизму.	15	10	5
Разом за змістовим модулем 6:	94	64	30
Разом за модулем 6:	94	64	30
Модуль 7			
Змістовий модуль 7. Виховання особистісних якостей артиста-вокаліста.			
Тема 41. Професійна майстерність вокаліста.	14	10	4
Тема 42. Інтерпретація вокального твору (трактовка) як прояв творчої індивідуальності артиста-вокаліста.	14	10	4
Тема 43. Робота над подоланням вокально-технічних труднощів.	14	10	4
Тема 44. Формування творчої особистості співака. Особистісні якості співака.	12	8	4
Тема 45. Професійні якості співака.	12	8	4
Тема 46. Формування вокально-виконавської культури.	14	10	4
Тема 47. Добір власного репертуару співаком.	12	8	4
Разом за змістовим модулем 7:	92	64	28
Разом за модулем 7:	92	64	28
Модуль 8			
Змістовий модуль 8. Підготовка здобувача вищої освіти до самостійної професійної роботи.			
Тема 48. Підготовка здобувача вищої освіти до самостійної роботи над голосом.	15	10	5
Тема 49. Самостійна робота над вдосконаленням вокально-технічних навичок.	15	10	5
Тема 50. Підготовка здобувача до самостійної роботи над створенням художнього образу.	15	10	5
Тема 51. Робота над розвитком музичного і вокального мислення.	15	10	5
Тема 52. Підготовка здобувача до самостійної роботи над	15	10	5

репертуаром.			
Тема 53. Підготовка екзаменаційної програми до концертного виконання.	19	14	5
Разом за змістовим модулем 8:	94	64	30
Разом за модулем 8:	94	64	30
Усього:	720	496	224

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин		
	Всього годин	Аудиторні індивідуальні заняття	Самостійна робота здобувача
Модуль 1			
Змістовий модуль 1. Академічний спів. Сучасні професійні критерії академічного співу.			
Тема 1. Призначення, мета і завдання дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний).	3	1	2
Тема 2. Програмні вимоги дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний), критерії оцінювання виступів здобувачів.	3	1	2
Тема 3. Основні професійні характеристики голосу співака.	12	2	10
Тема 4. Вокальне мистецтво як прояв художньої культури. Поняття про вокально-художній звук.	12	2	10
Тема 5. Поняття вокально-виконавської культури.	12	2	10
Тема 6. Сучасні професійні вимоги до голосу академічного співака.	14	4	10
Тема 7. Недоліки співочого голосу.	14	4	10
Разом за змістовим модулем 1:	70	16	54
Разом за модулем 1:	70	16	54
Модуль 2			
Змістовий модуль 2. Продовження роботи над виробленням вірних співацьких навичок.			
Тема 8. Академічний спів і прикриття звуку.	15	2	13
Тема 9. Звукоутворення. Атака звуку, види атаки звуку.	17	4	13
Тема 10. Звуковедення. Способи звуковедення. Кантілена як основний вид звуковедення у співі.	17	4	13
Тема 11. Співацьке дихання та опора.	15	2	13
Тема 12. Недоліки співацького дихання.	15	3	12
Тема 13. Резонування у співі.	15	3	12
Разом за змістовим модулем 2:	94	18	76
Разом за модулем 2:	94	18	76
Модуль 3			
Змістовий модуль 3. Поєднання художніх і технічних завдань вокалістів.			

Тема 14. Етапи роботи над вокальним твором.	12	3	9
Тема 15. Поєднання слова і музики у вокальному мистецтві.	12	3	9
Тема 16. Елементи музичної побудови.	14	3	11
Тема 17. Правила взяття дихання при виконанні вокальних творів.	14	2	12
Тема 18. Музичні засоби художньої виразності.	16	2	14
Тема 19. Динамічні нюанси як засоби виразності.	12	2	10
Тема 20. Темп і агогіка як засоби виразності.	12	3	9
Разом за змістовим модулем 3:	92	18	74
Разом за модулем 3:	92	18	74
Модуль 4			
Змістовий модуль 4. Мелізматика та імпровізація у вокальному мистецтві.			
Тема 21. Історико-культурна обумовленість збагачення мелодій вокальних творів прикрасами.	12	2	10
Тема 22. Мелізматика як відбиття художнього стилю.	12	2	10
Тема 23. Форшлаг у вокальній музиці.	10	2	8
Тема 24. Мордент у вокальній музиці.	14	2	12
Тема 25. Групетто у вокальній музиці.	14	3	11
Тема 26. Трель у вокальній музиці.	14	4	10
Тема 27. Вокальна імпровізація.	16	3	13
Разом за змістовим модулем 4:	92	18	74
Разом за модулем 4:	92	18	74
Модуль 5			
Змістовий модуль 5. Вокальна техніка та її елементи.			
Тема 28. Елементи вокальної техніки як складові музичної мови.	12	2	10
Тема 29. Гами (мажорні, мінорні).	14	3	11
Тема 30. Хроматична гама.	14	3	11
Тема 31. Арпеджіо мажорні.	12	2	10
Тема 32. Арпеджіо мінорні.	12	2	10
Тема 33. Пасажі.	14	2	12
Тема 34. Філірування звуку.	14	4	10
Разом за змістовим модулем 5:	92	18	74
Разом за модулем 5:	92	18	74
Модуль 6			
Змістовий модуль 6. Художність виконання вокальної музики.			
Тема 35. Художнє прочитання музичного і літературного тексту вокалістом.	15	3	12

Тема 36. Стиль вокального твору та стильові особливості виконання.	17	2	15
Тема 37. Виконавський стиль bel canto.	17	4	13
Тема 38. Особливості стилістики старовинної музики.	15	3	12
Тема 39. Основні стилістичні риси музики класицизму.	15	3	12
Тема 40. Основні стилістичні риси музики романтизму.	15	3	12
Разом за змістовим модулем 6:	94	18	76
Разом за модулем 6:	94	18	76
Модуль 7			
Змістовий модуль 7. Виховання особистісних якостей артиста-вокаліста.			
Тема 41. Професійна майстерність вокаліста.	14	3	11
Тема 42. Інтерпретація вокального твору (трактовка) як прояв творчої індивідуальності артиста-вокаліста.	14	3	11
Тема 43. Робота над подоланням вокально-технічних труднощів.	14	3	11
Тема 44. Формування творчої особистості співака. Особистісні якості співака.	12	3	9
Тема 45. Професійні якості співака.	12	3	9
Тема 46. Формування вокально-виконавської культури.	14	3	11
Тема 47. Добір власного репертуару співаком.	12	2	10
Разом за змістовим модулем 7:	92	20	72
Разом за модулем 7:	92	20	72
Модуль 8			
Змістовий модуль 8. Підготовка здобувача вищої освіти до самостійної професійної роботи.			
Тема 48. Підготовка здобувача вищої освіти до самостійної роботи над голосом.	15	3	12
Тема 49. Самостійна робота над вдосконаленням вокально-технічних навичок.	15	3	12
Тема 50. Підготовка здобувача до самостійної роботи над створенням художнього образу.	15	3	12
Тема 51. Робота над розвитком музичного і вокального мислення.	15	3	12
Тема 52. Підготовка здобувача до самостійної роботи над репертуаром.	15	3	12
Тема 53. Підготовка екзаменаційної програми до концертного виконання.	19	7	12
Разом за змістовим модулем 8:	94	22	72
Разом за модулем 8:	94	22	72
Усього:	720	148	572

Самостійна робота здобувача освіти

Методичні рекомендації до організації самостійної роботи здобувача вищої освіти.

Самостійна робота здобувача вищої освіти є важливою складовою навчального процесу. Вона здійснюється за підтримки та під контролем викладача, який спрямовує її в залежності від тематичних завдань та індивідуальних особливостей творчого розвитку кожного здобувача.

Здобувач вищої освіти поступово опановує вмінням самостійно працювати над вокальними творами та покращенням співацьких навичок. Тому серед завдань самостійної роботи – вдосконалення вокально-технічних навичок, робота над програмними творами, повторення теоретичного матеріалу та вокальної і музичної термінології, слухання видатних майстрів академічного співу, відвідування вистав і концертів, робота з літературою.

Під час виконання самостійних завдань закріплюються та збагачуються теоретичні знання, відпрацьовуються та вдосконалюються вокально-технічні навички. Здобувач поступово готується до здійснення самостійної професійної діяльності. Для кращого опанування вокальними навичками необхідно, щоб самостійна робота проводилась систематично.

Денна, заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Тема 1. Призначення, мета і завдання дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний).	1	2
2.	Тема 2. Програмні вимоги дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» (академічний), критерії оцінювання виступів здобувачів.	1	2
3.	Тема 3. Основні професійні характеристики голосу співака.	4	10
4.	Тема 4. Вокальне мистецтво як прояв художньої культури. Поняття про вокально-художній звук.	4	10
5.	Тема 5. Поняття вокально-виконавської культури.	4	10
6.	Тема 6. Сучасні професійні вимоги до голосу академічного співака.	4	10
7.	Тема 7. Недоліки співоного голосу.	4	10
8.	Тема 8. Академічний спів і прикриття звуку.	5	13
9.	Тема 9. Звукоутворення. Атака звуку, види атаки звуку.	5	13
10.	Тема 10. Звуковедення. Способи звуковедення. Кантілена як основний вид звуковедення у співі.	5	13
11.	Тема 11. Співацьке дихання та опора.	5	13
12.	Тема 12. Недоліки співацького дихання.	5	12
13.	Тема 13. Резонування у співі.	5	12
14.	Тема 14. Етапи роботи над вокальним твором.	4	9
15.	Тема 15. Поєднання слова і музики у вокальному мистецтві.	4	9
16.	Тема 16. Елементи музичної побудови.	4	11
17.	Тема 17. Правила взяття дихання при виконанні вокальних творів.	4	12
18.	Тема 18. Музичні засоби художньої виразності.	4	14
19.	Тема 19. Динамічні нюанси як засоби виразності.	4	10
20.	Тема 20. Темп і агогіка як засоби виразності.	4	9
21.	Тема 21. Історично-культурна обумовленість збагачення мелодій вокальних творів прикрасами.	4	10
22.	Тема 22. Мелізматика як відбиття художнього стилю.	4	10
23.	Тема 23. Форшлаг у вокальній музиці.	4	8

24.	Тема 24. Мордент у вокальній музиці.	4	12
25.	Тема 25. Группетто у вокальній музиці.	4	11
26.	Тема 26. Трель у вокальній музиці.	4	10
27.	Тема 27. Вокальна імпровізація.	4	13
28.	Тема 28. Елементи вокальної техніки як складові музичної мови.	4	10
29.	Тема 29. Гами (мажорні, мінорні).	4	11
30.	Тема 30. Хроматична гама.	4	11
31.	Тема 31. Арпеджіо мажорні.	4	10
32.	Тема 32. Арпеджіо мінорні.	4	10
33.	Тема 33. Пасажі.	4	12
34.	Тема 34. Філірування звуку.	4	10
35.	Тема 35. Художнє прочитання музичного і літературного тексту вокалістом.	5	12
36.	Тема 36. Стыль вокального твору та стильові особливості виконання.	5	15
37.	Тема 37. Виконавський стиль bel canto.	5	13
38.	Тема 38. Особливості стилістики старовинної музики.	5	12
39.	Тема 39. Основні стилістичні риси музики класицизму.	5	12
40.	Тема 40. Основні стилістичні риси музики романтизму.	5	12
41.	Тема 41. Професійна майстерність вокаліста.	4	11
42.	Тема 42. Інтерпретація вокального твору (трактовка) як прояв творчої індивідуальності артиста-вокаліста.	4	11
43.	Тема 43. Робота над подоланням вокально-технічних труднощів.	4	11
44.	Тема 44. Формування творчої особистості співака. Особистісні якості співака.	4	9
45.	Тема 45. Професійні якості співака.	4	9
46.	Тема 46. Формування вокально-виконавської культури.	4	11
47.	Тема 47. Добір власного репертуару співаком.	4	10
48.	Тема 48. Підготовка здобувача вищої освіти до самостійної роботи над голосом.	5	12
49.	Тема 49. Самостійна робота над вдосконаленням вокально-технічних навичок.	5	12
50.	Тема 50. Підготовка здобувача до самостійної роботи над створенням художнього образу.	5	12
51.	Тема 51. Робота над розвитком музичного і вокального мислення.	5	12
52.	Тема 52. Підготовка здобувача до самостійної роботи над репертуаром.	5	12
53.	Тема 53. Підготовка екзаменаційної програми до концертного виконання.	5	12
	Усього:	224	572

Питання для самопідготовки.

1. Атака звуку. Охарактеризувати та вміти показати три види атаки звуку.
2. Співацьке дихання та опора.
3. Недоліки співацького дихання.
4. Поясніть зміст поняття «кантилена».

5. Найбільш поширені способи звуковедення у вокальній практиці.
6. Роль вокальних вправ і вокалізів в розвитку голосу.
7. Роль резонаторів в академічному співі. Дати визначення поняттю «висока співацька позиція».
8. Назвати етапи роботи над вокальними творами.
9. Правила взяття дихання у співі вокальних творів.
10. Головні елементи музичної побудови у вокальній музиці.
11. Артикуляція, дикція, орфоепія в співі.
12. Вокально-технічні труднощі.
13. Назвати музичні засоби створення художнього образу вокального твору.
14. Сценічне виконання вокального твору.
15. Підготовка співаків до публічного виступу.
16. Інтонія. Форми контролю співу вокалістом.
17. Основні характеристики професійного академічного голосу.
18. Діапазон голосу. Назвати прізвиська співаків з великим діапазоном.
19. Недоліки співацького голосу.
20. Сучасні вимоги до професійного академічного голосу.
21. Проблеми чистого інтонування мелодії та їх усунення.
22. Недоліки у співацькому диханні та їх подолання.
23. Вправи для усунення недоліків дикції та артикуляції в співі.
24. Назвати етапи роботи над вокальними творами.
25. Назвати музичні засоби створення художнього образу вокального твору.
26. Назвати основні елементи вокальної техніки.
27. Мелізми у вокальному мистецтві.
28. Форшлаг. Проспівати форшлаг.
29. Группетто. Проспівати группетто.
30. Надати визначення поняттю «трактовка» вокального твору.
31. Роль вокальних вправ і вокалізів у розвитку голосу.
32. Пояснити поняття «вокальна майстерність».
33. Як самостійно працювати над розвитком голосу, або підтримувати голос у формі.
34. Як працювати самостійно над вокальними творами.
35. Як підготуватись до виступу на сцені.
36. Професійні та особистісні якості співака.
37. Художній смак та вокально-виконавська культура вокалістів.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література.

1. Антонюк В. Г. Постановка голосу : навчальний посібник для вищих музичних навчальних закладів / В. Г. Антонюк. – К.: Українська ідея, 2000. – 68 с.
2. Базилик Б. О. Орфоепія в співі: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів : ЛНК ім. І. Франка, 2001. – 126 с.
3. Біль Р. І. Виховання акторської харизми : методичний посібник / Р. І. Біль. - Вінниця : Нова книга, 2013. – 232 с.
4. Катрич О. Стиль музиканта-виконавця (теоретичні та естетичні аспекти) / О. Катрич. – Дрогобич: «Відродження», 2000. – 100 с.
5. Колодуб І. С. Практичні поради педагога – вокаліста / І. С. Колодуб. – К. : Музична Україна, 2010. – 54 с.
6. Мадішева Т. П. Співак і мова: навчальний посібник / Т. Мадішева. – Харків: Штрих, 2002. – 160 с.
7. Стахевич О. Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки. Посібник. Вінниця. Нова книга, 2013. – 176 с.

Допоміжна література.

1. Антонюк В. Вокальна педагогіка (сольний спів) / В. Антонюк. – К. : Либідь, 2007. – 198 с.
2. Гребенюк Н. Є Вокально-виконавська творчість: психолого-педагогічний та мистецтвознавчий аспекти : монографія. К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1999. – 269 с.
3. Гребенюк Н. Особистісно-орієнтовний підхід у розвитку індивідуальності співака / Наталія Євгенівна Гребенюк // Науковий вісник національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Музичне виконавство. Книга шоста. – Вип. 14. – К., НМАУ, 2002. – С. 156-165.
4. Жишкович М. А. Основи вокально-педагогічних навиків : методичні поради для студентів вокальних факультетів вищих навчальних закладів культури і мистецтв III – IV рівнів акредитації / Мирослава Жишкович. Львів. : Львів. держ. муз академія ім.. М. В. Лисенка, 2007. – 44 с.
5. Колодуб І. С. Теоретичні основи вокального мистецтва / І. С. Колодуб. – Харків : Видавництво «Промінь», 1998. – 119 с.
6. Кузьмічова В. А. Навчальний посібник з дисципліни «Постановка голосу» / В. А. Кузьмічова, О. І. Лавренов ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2018. – 68 с.
7. Стасько Г. Голос людини і вокальна робота з ним: навч. видання / Стасько Г, Шуляр О. та ін.. Івано-Франківськ, 2010. – 336 с.
8. Юцевич Ю. Музика: словник – довідник / Ю. Юцевич. –Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 2003. – 352 с.
9. Юцевич Ю. Є. Теорія і методика формування та розвитку співацького голосу : навчально-методичний посібник / Юрій Євгенович Юцевич. – К., 1998. – 98 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <https://www.youtube.com/watch?v=JYfnIOtHRBg>
2. <https://www.youtube.com/watch?v=IuJ5Y3i04O4>
3. <https://sites.google.com/ratne2.ukr.education/korsak/нотні-збірки-музичних творів>
4. <http://muzukr.com>
5. <http://esta.org.ua/навчальні-посібники>
6. <https://naurok.com.ua/notniy-posibnik-zbirka-vprav-ta-vokaliziv-poradi-yunim-vokalistam-175053.html>
7. <https://melosvit.com.ua/vokal-hor/konkone-dzhuzeppevokalizidlya-serednogo-golosu-opus-10>
8. <https://www.youtube.com/watch?v=qTTex-uCSpY>
9. <https://music.dzherela.com.ua/skachat-noty/>
10. http://ukrnotes.in.ua/lysenko_vokal_suprovid.php

Політика освітнього компоненту

Завдання освітнього компоненту: засвоєння здобувачами вищої освіти практичних навичок академічного співу; вивчення теоретичних основ постановки академічного голосу; оволодіння прийомами вокальної техніки; опанування методиками викладання основ академічного сольного співу; вдосконалення виконавської майстерності; виховання музичного смаку та виконавської культури; вивчення вокальної і музичної термінології; розвиток вокального слуху й природних голосових даних, художньої уяви; знайомство з творчістю видатних виконавців.

Після опанування навчальної дисципліни «**Спеціальний клас. Сольний спів**» (академічний), здобувачі вищої освіти також повинні:

знати: теоретичні основи академічного сольного співу; процес звукоутворення та звуковедення у академічних голосів; методи та прийоми вироблення вірних співацьких навичок; процес вокально-дихальної опори звуку; резонатори голосового апарату; атаки звуку та їх застосування; типові вокальні недоліки та як працювати над їх усуненням; етапи роботи над вокальними творами; принципи підбору репертуару для виконання та його опрацювання; комплекс вправ для розвитку власного голосу; власний концертний репертуар; вокальну та музичну термінологію; критерії виміру вокальної культури.

вміти: володіти вокально-технічними навичками академічного співу, та вокальною технікою як засобом художньої виразності; користуватись здобутими вокально-технічними навичками у

виконавській діяльності; користуватись вокально-дихальною опорою звуку; об'єктивно оцінювати власне виконання вокального твору; розкрити ідейно-художній зміст вокального твору, його характер; продемонструвати інтерпретацію твору, стиль, артистизм, музичне мислення; самостійно працювати над вдосконаленням вокально-технічних навичок, вокальними творами та готуватись до публічного виступу; творчо використовувати набуті знання в практичній діяльності.

Політика щодо контролю навчальних досягнень здобувачів освіти

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: експрес-опитування; сольний виступ (спів); виконання концертної програми; перевірка робочого зошиту; контрольне заняття; залік; іспит; Атестаційний кваліфікаційний екзамєн.

Форми контролю знань здобувачів освіти: поточний; семестровий модульний (контрольне заняття, залік, іспит); підсумковий, Атестаційний кваліфікаційний екзамєн.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за 100 – бальною шкалою та шкалою ECTS – А (90 - 100), В (82 - 89), С (74 - 81), D (64 - 73), E (60 -63), Fx (35 - 59), F (1 - 34). Кредитно-модульна система з переведенням в національну (чотирибальна: 5 – «відмінно», 4 - «добре», 3 - «задовільно», 2 – «незадовільно»).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Весь обсяг роботи здобувача освіти за семестр підсумовується за допомогою накопичувальної системи балів. Підсумковий бал з навчальної дисципліни є сумою балів, одержаних за знання матеріалу тем (за поточний), семестровий контроль, також з подальшим переведенням в національну шкалу.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач за різні види завдань вказана в таблиці і дорівнює 100 балів.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5		Модуль 6		Модуль 7		Модуль 8	
	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарно)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарно)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарно)	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів
Аудиторні індивідуальні і уроки за темами	7	35	6	30	7	35	7	35	7	35	6	30	7	35	6	30
Самостійна робота за темами	7	35	6	30	7	35	7	35	7	35	6	30	7	35	6	30
Робочий зошит А; С	1	5; 5	1	5; 5	1	5; 5	1	5; 5	1	5; 5	1	5; 5	1	5; 5	1	5; 5
Диференційований залік	1	20			1	20	1	20	1	20			1	20		
Іспит			1	30							1	30			1	30
Разом		100		100		100		100		100		100		100		100

Поточний контроль здійснюється на кожному аудиторному індивідуальному занятті, відповідно до змісту теми. Оцінюється рівень виконання завдань аудиторної роботи та самостійної підготовки за темою (динаміка засвоєння вокальних навичок та покращення співу, вивчення програмних творів, теоретичного матеріалу тем та його практичне засвоєння і відпрацювання на вправах, та під час роботи над вокальними творами), опрацювання літератури, відвідування концертів, слухання відомих виконавців та аналізування їх виступів. Також враховується активність роботи здобувача на уроці, його здатність реагувати на зауваження викладача і виправляти помилки. Перевіряється ведення робочого зошиту і конспект теоретичного змісту тем.

Бали за темою	Критерії оцінювання аудиторної / самостійної роботи (поточне оцінювання)
5	Виконує завдання аудиторної та самостійної роботи в повному обсязі та без помилок. Бере активну участь в роботі на уроці, виправляє помилки і швидко та на високому рівні засвоює правильні вокальні навички. Відвідує концерти, вистави, вміє зробити аналіз співу. Опрацьовує обов'язкову та додаткову літературу Систематично веде робочий зошит. Конспект в повному обсязі.
4	Виконує завдання аудиторної та самостійної роботи в повному обсязі. Активно реагує на зауваження викладача під час співу, засвоює правильні вокальні навички. Достатньо повно володіє навчальним матеріалом тем, пов'язує його зі співом, але робить несуттєві неточності. Опрацьовує обов'язкову літературу. Практичні завдання виконує з незначними помилками. Демонструє достатній рівень засвоєння вокальних навичок. Конспект у повному обсязі
3	Виконує завдання аудиторної та самостійної роботи не в повному обсязі. Практичні завдання зі співу виконує на задовільному рівні. В цілому володіє навчальним матеріалом тем, викладає його основний зміст, пов'язує зі співом, але у відповідях та при виконанні практичних завдань робить помилки. Задовільний рівень засвоєння вокальних навичок. Частина конспекту відсутня.
2	Виконує завдання аудиторної та самостійної роботи фрагментарно, зі значною кількістю помилок. Реагує на зауваження викладача, але засвоює вокальні навички занадто повільно. Демонструє слабкий рівень опанування вокальними навичками. Поверхово ознайомлений з теоретичним матеріалом теми, не може пов'язати його з виконанням практичних завдань. Конспектування фрагментарне.
1	Володіє навчальним матеріалом тем на елементарному рівні, погано в ньому орієнтується. Демонструє низький рівень опанування вокальними навичками. Не може пов'язати теоретичний матеріал з практичною роботою на уроці та при виконанні завдань самостійної роботи. У відповідях на запитання робить грубі принципові помилки. Конспектування фрагментарне.

Модульний семестровий контроль навчальних досягнень здобувача вищої освіти.

Модульний контроль передбачає перевірку опанування здобувачем вокально-технічних навичок та виконавської майстерності. Під час модульного контролю здобувач виконує програмні твори, над якими працював протягом семестру за вимогами модулю. Загальна кількість вивчених творів протягом модуля 6 - 8 і залежить від поставлених завдань та складності репертуару. Виконавську програму складають вокальні твори різних вокальних жанрів. Рівень виконавської програми поступово ускладнюється. Також здобувач відповідає на усні питання за пройденими темами, що виносяться на Модульний контроль.

Модуль 1	
Програма контрольного заняття:	Засвоєння сценічних та вокально-виконавських навичок:
1. Вокаліз. 2. Народна пісня. 3. Романс. 4. Старовинна арія.	Співацька постава. Чистота інтонування. Одна манера співу (визначена академічна манера співу). Вірна атака (чистота співочого тону). Усунення затисків. Початок роботи над кантиленою. Вокально-виконавська культура.
Модуль 2	
Програма іспиту:	Вокально-виконавські навички:
1. Арія (арієта). 2. Народна пісня. 3. Романс. 4. Камерний твір західноєвропейського композитора.	Співацька постава. Чистота інтонування. Одна манера співу. Вірна атака (чистота співочого тону). Усунення затисків. Робота над кантиленою. Вокально-виконавська культура.
Модуль 3	
Програма заліку:	Вокально-виконавські навички:
1. Старовинна арія. 2. Народна пісня. 3. Романс. 4. Твір сучасного композитора.	Додаються: Художні елементи (фразування, слово). Координація та єдність у роботі всіх органів голосового апарату. Академічна манера співу.
Модуль 4	
Програма заліку:	Вокально-виконавські навички:
1. Арія українського композитора. 2. Народна пісня. 3. Романс. 4. Камерний твір західноєвропейського композитора.	Художні елементи (фразування, слово). Координації та єдність у роботі всіх органів голосового апарату. Академічна манера співу.
Модуль 5	
Програма заліку:	Вокально-виконавські навички:
1. Оперна арія. 2. Народна пісня. 3. Романс. 4. Камерний твір західноєвропейського композитора.	Додаються: Рівність звучання. Збільшення діапазону. Елементи вокальної техніки. Володіння співацьким диханням протягом виконання всього вокального твору.
Модуль 6	
Програма іспиту:	Вокально-виконавські навички:
1. Оперна арія зарубіжного композитора. 2. Оперна арія українського композитора. 3. Народна пісня. 4. Романс.	Рівність звучання. Збільшення діапазону. Елементи вокальної техніки. Володіння співацьким диханням протягом виконання всього вокального твору.

Модуль 7	
Програма заліку:	Вокально-виконавські навички:
1. Оперна арія зарубіжного композитора. 2. Народна пісня. 3. Романс. 4. Камерний твір західноєвропейського композитора.	Додаються: Проявлення артистичних здібностей. Відчуття стилістики вокальних творів. Вміння витримувати та розподіляти вокальні навантаження. Свобода володіння елементами вокальної техніки. Виконавська індивідуальність.
Модуль 8	
Програма іспиту (допускний):	Вокально-виконавські навички:
Виконання творів програми Атестаційного кваліфікаційного екзамену. 1. Розгорнута оперна арія зарубіжного композитора. 2. Оперна арія українського композитора. 3. Народна пісня. 4. Романс (солоспів), або камерний твір західноєвропейського композитора. 5. Твір за вибором здобувача.	Проявлення артистичних здібностей. Відчуття стилістики вокальних творів. Вміння витримувати та розподіляти вокальні навантаження. Свобода володіння елементами вокальної техніки. Виконавська індивідуальність.

Критерії модульного (семестрового) оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Контрольне заняття. Диференцій-ований Залік. БАЛИ	Іспит. БАЛИ	Критерії оцінювання
		Здобувач вищої освіти
18-20	27 – 30	Виконує твори з засвоєнням всіх вокальних навичок (відповідно програмних вимог за Модулем). Співає емоційно виразно, відчуває стиль, артистично втілює художній задум. Має виконавську культуру. Відсутні вокально-технічні недоліки. Інтонація чиста, ритмічний малюнок точний. Відповідає правильно на всі питання.
15-17	23 – 26	Виконує твори з засвоєнням всіх вокальних навичок (відповідно програмних вимог за Модулем), але фрагментарно може втратити кантилену, або зробити неточну атаку і т. п. Співає емоційно, втілює художній задум. Демонструє хороший рівень виконавської культури. Присутні незначні вокально-технічні недоліки. Інтонація чиста, ритмічний малюнок точний. У відповідях на питання допускає незначні неточності.
12-14	18 – 22	Виконує твори з засвоєнням окремих вокальних навичок (відповідно програмних вимог за Модулем). На частині твору може втратити кантилену, або зробити неточну атаку і т. п. Співає недостатньо емоційно. Рівень виконавської культури задовільний. Присутні вокально-технічні недоліки. Інтонація в основному чиста, присутні фрагментарні інтонаційні неточності, ритмічний малюнок вірний. У відповідях допускає помилки. Вірно відповідає на половину питань.

7-11	12 – 17	Виконує твори з поганим засвоєнням вокальних навичок (відповідно програмних вимог). Відсутня кантілена, наспівує, має виражений горловий призвук. Співає неемоційно. Рівень виконавської культури низький. Присутні значні вокально-технічні недоліки. Присутні фрагментарні інтонаційні неточності, ритмічний малюнок точний. У відповідях губиться і відповідає з великою кількістю помилок.
4-6	7 – 11	Погано знає текст творів, плутає мелодію, ритмічний малюнок. Рівень засвоєння вокальних навичок низький (відповідно до програмних вимог за Модулем). Присутні значні вокально-технічні недоліки. Відсутня кантілена, наспівує, має виражений горловий призвук. Співає невиразно, не розуміє ідеї та змісту твору. Вокальна культура на низькому рівні. Відповідає на теоретичні питання з грубими помилками.
1-3	1-6	Здобувач не проспівав програмні твори повністю, кілька разів зупиняється під час співу. Відсутня вокальна культура. Всі відповіді на теоретичні питання невірні.

Підсумковий бал з навчальної дисципліни

Підсумковий бал з навчальної дисципліни є накопичувальною сумою балів, одержаних за знання матеріалу тем - за поточний контроль, та за модульний семестровий контроль, також з подальшим переведенням в національну шкалу.

Сума балів за всі види навчальної діяльності за модуль	Оцінка за національною шкалою	Шкала ECTS
90 – 100	5 Відмінно	A
82 – 89	4 Добре	B
74 – 81		C
64 – 73	3 Задовільно	D
60 – 63		E
35 – 59	2 Незадовільно	FX Для одержання кредиту потрібне доопрацювання.
1 – 34		F Необхідне повторне вивчення дисципліни

Атестаційний кваліфікаційний екзамен: публічна демонстрація (виконання сольної програми).

Публічна демонстрація, що пов'язана з виконанням сольної програми, проводиться у формі концертного виступу. Відбувається перевірка рівня вокально-виконавської майстерності та готовності здобувача до виконавської професійної діяльності.

Здобувач готує 5 різножанрових творів, які складають програму концертного виступу (програма записується в «Репертуарний лист»). Виконує під час екзамену 3 твори з запропонованого списку на вимогу екзаменаторів.

Твори екзаменаційної програми.

1. Розгорнута арія зарубіжного композитора.
2. Оперна арія українського композитора.
3. Українська народна пісня.
4. Романс, або солоспів, або камерний твір західноєвропейського композитора.
5. Твір за вибором здобувача

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання враховують кілька складових творчого розвитку здобувача – опанування технічними навичками академічного співу, вміння художньо та переконливо втілити образ, демонструючи вокально-виконавську культуру.

Здобувач повинен володіти вільним та природним звукоутворенням, відповідно до узгодженої роботи голосового апарату; правильним співацьким диханням та вмінні розподіляти його на фрази; кантиленою; точною атакою звуку, м'якою чи твердою - відповідно до характеру виконуваного твору; діапазоном, високою співацькою позицією; вокальною технікою, чіткістю вимови приголосних та зрозумілою дикцією.

При сценічному виконанні - точною інтонацією під час передачі голосом вокальної мелодії; точністю передачі ритмічного малюнка, темпу, врахування під час виконання вказівок автора твору; правильним фразуванням; емоційністю та музикальністю виконання; мати здатність до втілення художньо-образного змісту вокального твору шляхом використання сукупності вокально-виконавських навичок; відчуттям стилю виконуваного твору; художньо-виконавською культурою.

Шкала оцінювання сольного виступу здобувача вищої освіти

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
90-100	Відмінно (5)	Здобувач демонструє високий рівень володіння голосом, засвоєння вокально-виконавських навичок і сценічного виконання. Співає емоційно виразно, відчуває стиль творів. Високий рівень вокально-виконавської майстерності і культури.
82-89	Добре (4)	Здобувач загалом демонструє високий рівень володіння голосом, засвоєння вокально-виконавських навичок і сценічного виконання, але присутні незначні технічні недоліки у співі. Співає емоційно виразно, відчуває стиль творів. Високий рівень вокально-виконавської майстерності і культури.
74-81		Здобувач загалом демонструє високий рівень володіння голосом, засвоєння вокально-виконавських навичок і сценічного виконання, але фрагментарно присутні інтонаційні та вокально-технічні недоліки. Не вистачає переконливості у створенні образу. Має вокально-виконавську культуру.
64-73	Задовільно (3)	Здобувач демонструє задовільний рівень розвитку голосу, співацьких умінь, навичок та сценічного виконання. При виконанні творів робить інтонаційні та ритмічні помилки, втрачає кантилену. Присутні технічні недоліки – нестійка інтонація, форсування, відсутність рівності у співі. Співає неемоційно. Вокально-виконавська культура на задовільному рівні.
60-63		Здобувач демонструє задовільний рівень розвитку голосу, засвоєння вокально-виконавських навичок і сценічного виконання. Присутні недоліки у виконанні: інтонаційні та ритмічні помилки, форсування (або наспівування), відсутність кантилени протягом великого фрагменту твору, рівності звучання. Спів неемоційний. Для створення художнього образу не вистачає володіння

		вокально-технічними навичками. Вокально-виконавська культура на низькому рівні.
35-59	Незадовільно (2)	Засвоєння здобувачем вокально-виконавських навичок і сценічного виконання, відповідно до вимог навчальної програми на незадовільному рівні. При виконанні творів робить значну кількість інтонаційних, ритмічних помилок та значні помилки в тексті. Бере дихання в середині слова, співає неемоційно. Відсутня кантілена. Відсутня вокально-виконавська культура.
1-34		Здобувач не володіє навичками академічного співу і сценічного виконання. При співі творів робить велику кількість інтонаційних, ритмічних та текстових помилок, не може проспівати твір з початку до кінця. Відсутня вокально-виконавська культура.

Політика щодо перескладання та оскарження оцінки: Порядок перегляду та оскарження оцінки врегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу в КЗВО КОР «Академія мистецтв імені Павла Чубинського». Переоцінка виконаних завдань можлива протягом одного тижня після отримання оцінки. Обов'язково погоджується з викладачем курсу та з дозволу навчальної частини за наявності поважних причин. Для цього здобувач освіти має подати заяву на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви завідувач кафедри протягом тижня формує комісію з переоцінки, яка проводить аналіз роботи здобувача освіти та приймає рішення. Про результат переоцінки здобувач буде повідомлений після завершення аналізу. Перескладання заліку можливе протягом одного тижня після отримання оцінки за умови подання офіційної письмової заяви на ім'я ректора.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні «Про академічну доброчесність» КЗВО КОР «Академії мистецтв імені Павла Чубинського» і є обов'язковими для виконання здобувачами вищої освіти.

Політика відвідування. Успішність досягнення мети навчальної дисципліни «Спеціальний клас. Сольний спів» залежить від систематичності відвідування занять здобувачами вищої освіти, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі вищої освіти Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського». Пропуски занять без поважних причин неприпустимі. В разі відсутності, здобувач зобов'язаний опрацювати матеріал самостійно і представити викладачу на оцінювання результати виконаної роботи. За умови переходу на дистанційну форму навчання, здобувачі зобов'язані вчасно під'єднатись до он-лайн платформи за посиланням і виконувати весь обсяг завдань аудиторної і самостійної роботи.